

KLAGANDE

Socialnämnden i Motala kommun

MOTPART

██████████ ██████████

Vårdnadshavare: ██████████

Ombud: Jurist Cecilia Hanberger-Holmes
Humana Assistans AB

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 11 december 2018
i mål nr 8837-17, se bilaga A

SAKEN

Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Motala kommun yrkar att förvaltningsrättens dom ska upphävas och anför bl.a. följande. [REDACTED] är sedan augusti 2017 av Försäkringskassan beviljad assistansersättning med 94,62 timmar per vecka. Det innebär att han är beviljad assistansersättning all vaken tid med avräkning för den tid som han befinner sig i förskola/skola samt för två timmar per dag som avser föräldraansvar.

[REDACTED] uppger att han inte har några invändningar mot kommunens talan och att Försäkringskassans beslut om assistansersättning tillgodoser hans behov av personlig assistans.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Insatserna för särskilt stöd och särskild service omfattar enligt 9 § 2 LSS bland annat biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken (SFB).

Parterna är numera överens om att [REDACTED] behov av personlig assistans enligt LSS för den i målet aktuella tiden varit tillgodosett genom den assistansersättning enligt SFB som han har beviljats genom ett senare beslut av Försäkringskassan. [REDACTED] har därför inte rätt till personlig assistans enligt LSS för samma period. Överklagandet ska därmed bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande), Evalotta Grip (referent) och Linda Svärd har deltagit i avgörandet.

Föredragande: David Film

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****DOM**
2018-12-11
Meddelad i LinköpingMål nr
8837-17**KLAGANDE**

[REDACTED]

Ombud: Cecilia Hanberger Holmes
Humana**MOTPART**

Socialnämnden i Motala kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Socialnämndens beslut 2017-11-13

SAKEN

Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att [REDACTED] förklaras berättigad till personlig assistans fr.o.m. den 15 november 2017 all väsentlig tid. Från detta ska avräknas den tid han befinner sig i skola/förskola och två tim. per dygn för föräldraansvar. Det ankommer på socialnämnden att närmare beräkna assistansen med hänsyn till det nu återgivna.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden beslutade den 13 november 2017 att bevilja [REDACTED] personlig assistans med ca 44.8 tim. per vecka mot begärda 115.5 tim. per vecka.

[REDACTED] vill att han beviljas assistans i begärd omfattning eller i den omfattning rätten finner skälig. Han uppger bl.a. att kommunens beslut innebär en minskning av antalet assistanstimmar med 43.5 tim. per vecka, men det finns ingenting i hans funktionshinder eller behov som har förändrats.

Socialnämnden menar att överklagandet bör avslås och framför bl.a. att om det är tillräckligt att en person sover i [REDACTED] närhet kan det inte anses som övervakning.

SKÄLEN FÖR RÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet gäller omfattningen av insatsen personlig assistans, eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, med utgångspunkt i förhållanden vid nämndens beslut den 13 november 2017. Det är inte ifrågasatt att beslutet ska gälla fr.o.m. den 15 november 2017.

Av handlingarna i målet framgår att [REDACTED] har ospecificerad psykisk utvecklingsstörning med betydande beteendestörningar. Han har utbredda hjärnskador, mikrocefali, epilepsi, är blind på båda ögonen och har dessutom nedsatt hörsel. Han uppvisar ett gravt autistiskt beteende. [REDACTED] har ett fullständigt hjälpbehov med all ADL. Han saknar i stort sett helt förmåga att kommunicera. [REDACTED] behöver ständig kroppskontakt med annan person. Han faller annars in i olika stereotypa beteenden, kastar sig med hakan mot golvet eller dunkar huvudet mot golv eller vägg.

Det som framkommit om [REDACTED] visar att han har mycket omfattande funktionsnedsättningar och hjälpbehov. Dessa är så omfattande att vid prövningen av hans rätt till personlig assistans ska först bedömas om han har rätt till tillsyn som är så vidsträckt att det inkluderar de enskilda hjälpbehoven i hans vardag.

När det gäller personlig assistans för tillsyn noterar förvaltningsrätten först att det står klart att [REDACTED] behov av hjälp med de grundläggande behoven är så omfattande att de berättigar honom till personlig assistans. Det saknar därför anledning att bedöma om hans tillsynsbehov ska hänföras till grundläggande eller annat personligt behov. Det medicinska underlaget och en den 7 juni 2017 utförd ADL-bedömning visar att [REDACTED] har behov av ständig tillsyn för att inte skada sig själv. Tillsynsbehovet är således ett behov som ska tillgodoses med personlig assistans, och det finns enligt förvaltningsrättens mening inte stöd för att begränsa detta till uteaktiviteter som socialnämnden gjort. Såvitt gäller omfattningen av behovet av hjälp med tillsyn är det väsentligt att lyfta fram att behovet finns på grund av [REDACTED] psykiska funktionsnedsättning men också till följd av hans epileptiska problem och att han i stort helt saknar kommunikativ förmåga.

Socialnämnden har i beslut den 10 februari 2017 ansett att [REDACTED] har behov av ständig tillsyn all vaken tid med hänvisning till att han har ett självskadebeteende. Nämnden har vid bedömning av hjälpbehovet avräknat 2 tim. per dag för den tillsyn och omvårdnad som bedöms ingå i föräldraansvaret och med avräkning för hjälp med grundläggande behov om 3.87 tim. per dag funnit att [REDACTED] har rätt till personlig assistans för tillsyn med 10.63 tim. per dag.

Det som framkommit i målet ger stöd för bedömningen att [REDACTED] hjälpbehov är så omfattande att han rätt till personlig assistans all vaken tid.

Det som i allmänna ordalag uttryckts om hans sömnproblem är inte tillräckligt för att anse att det finns ett uttalat hjälpbehov när han sover.

Vid denna bedömning saknas anledning att närmare pröva omfattningen av de enskilda hjälpbehoven.

Det finns för ett barn i [REDACTED] ålder fortfarande ett föräldraansvar för barnets olika behov. Det finns inte skäl att beräkna detta på annat sätt än vad nämnden tidigare gjorts, dvs. till 2 tim. per dag.

Det är förvaltningsrättens sammanfattande bedömning att [REDACTED] har rätt till personlig assistans all vaken tid med avräkning för tid när han befinner sig i skola/förskola och med två tim. per dygn för föräldraansvar. Det ankommer på socialnämnden att närmare beräkna assistansen med hänsyn till det nu återgivna.

HUR DENNA DOM ÖVERKLAGAS

Information om överklagande finns i bilaga 1 (FR-03)

Mats Edsgården

Chefsrådman

I avgörandet har även nämndemännen Mari Bäckström, Pär Svenningsson och Hans Ljungkvist deltagit.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.